

5. B O R Š T N I K O V O

14. – 23. oktober 2016
www.borstnikovo.si

BILTEN
FBS04
17|10|16

Tujina 1 > Slovenija > Tujina 2

Povej kaj bereš in povedal ti bom kdo si. Kakršna koli literatura odkriva zastor v kulturo, eksistenco. Gledališče in dramatika pa posedujeta vrednoto, da predstavljata življenje takšno kot je, v živo, »v žilo«, na odru s pomočjo telesnosti igralcev ali z replikami dramskih oseb. Tako najlažje spoznamo drugačnost ali pa se vsaj seznanimo z njo. Izpod peres drugojezičnih avtorjev pa dramatika osvetljuje naše mišljenje z drugačnimi pogledi na svet. V zdajšnjem svetu hiperglobalizacije in vseprisotnosti (resničnih in izmišljenih) podatkov, ko mislimo, da smo požrli vse znanje, ki je in bo obstajalo, je pomembna filtracija, ki pa se lahko pojavi šele po odprtosti, ko (pozorno in strpno) poslušamo druge. Pozitivna deformacija majhnosti slovenskega naroda je obsesivno zanimanje za »ne-naše«. Češ, da smo tako majhni, da se vedno zgleđujemo po večjih, boljših, močnejših. Posledična razgledanost v kompletu s cenjenem lastne kulture tvori hvalevredno vrednoto, ki mora biti v ponos vsakemu posamezniku. Večini pa zmanjka ravno avtohtone komponente, ko jo lahko zasenčni blišč tujosti.

Letošnji fokus na Borštnikovem srečanju je usmerjen na švedsko, deželo tam gori, kjer so vsi plavalasi, modrooki, srčni, vendar ceniteљи zasebnosti. Predstavljena niso le dramska besedila, ki so prevedena v naš jezik, temveč tudi produkcija iz viharne vrha starega kontinenta. Tu pa je prostor, da si postavimo vprašanje: Zakaj nas privlači drugačnost le izbranih? Zakaj nekatere narode slavimo in poveľičujemo, če so drugače misleči? Druge pa zatiramo, šikaniramo, cenzuriramo, pošiljamo nazaj skozi mejo, nazaj v nevarnost, v vojna območja, Irak, Iran, Alžirijo ...

Mojca Podlesek

FOTO: DUNJA ZUPANČIČ

17. 10. 2016 | 18.00 & 21.00 | Fitnes Slavija | Tekmovalni program + Showcase

Živadinov::Zupančič::Turšič

Projektator

Svet je gledališče, zakaj torej ne bi tudi gledališča prenesli v svet. Na primer v fitnes. Tako kot slehernik hodi v fitnes, da bi ostal v formi, mora svojo formo vzdrževati majhen človek, ki je zamenljiv na vsakem koraku. *Projektator* je avtorski projekt Dragana Živadinova, Dunje Zupančič in Mihe Turšiča, ki je kritičen do zasužnjuočega sveta kapitala. Ta je v predstavi naslikan iz zamegljene zmesi osebne pripovedi ustvarjalcev in motivov ekspresionistične drame Eugena O'Neillja, ki razgalja obup majhnega človeka znotraj velikega mesta. »*Od štirih do ene, od osmih do treh*« je za kosmato opico dnevna rutina, ki pa jo začne glodati od znotraj. Ko se zazdi življenje brezciljno, postane iskanje smisla del vsakdana, majhen človek pa je šele s tem, ko se svojega suženjstva zave, dokončno zasužnjen. 19. stoletje je ustvarilo delavca, da dela in ne zato da misli. Pa vendar je ta zastarel koncept težko združljiv s tako nepredvidljivim bitjem, kot je človeško. Delavec je človek, a človek ni le delavec, je še mnogo več, vkalupljanje družbe, ki ga prepričuje v obratno, pa seje zrno dvoma. Človek se zaplete v samoprepričevanje pomembnosti lastega obstoja, v svoji obsesiji pa izgubi še tisto malo biti, ki jo je imel. Jernej Potočan

Zavod Delak

Predstava traja 1 uro 15 minut in ima en odmor.

AVTORJI BESEDILA Dragan Živadinov, Mojca Kumerdej, Lotos Vincenc Šparovec • **REŽISER** Dragan Živadinov • **DRAMATURGINJA** Mojca Kumerdej • **SCENOGRAFKA IN KOSTUMOGRAFKA** Dunja Zupančič • **DIGITALNI KONSTRUKTOR** Miha Turšič • **AVTOR GLASBE IN OBLIKOVALEC ZVOKA** Dario Seraval • **OBLIKOVALEC SVETLOBE** Janez Kocjan • **IZVRŠNA PRODUCENTKA** Barbara Rosenberg • **OBLIKOVALEC** Boris Balant, Human1st

IGRAJO

Maruša Majer • Primož Pirnat • Romana Šalehar • Lotos Vincenc Šparovec • Tina Vrbnjak

Avtorski projekt

Učene ženske po motivih Molièrovih *Učenih ženskah*

Slovensko ljudsko gledališče Celje & Mestno gledališče Ptuj

Premiera 18. 9. 2015, Slovensko ljudsko gledališče Celje; 12. 10. 2015, Mestno gledališče Ptuj
Predstava traja 1 uro 50 minut in nima odmora.

AVTORJI BESEDILA ustvarjalci uprizoritve • REŽISER Jernej Lorenci • DRAMATURG Matic Starina • SCENOGRAF Branko Hojnik • KOSTUMOGRAFIKA Belinda Radulović • AVTOR GLASBE IN KOREPETITOR Branko Rožman • KOREOGRAF IN ASISTENT REŽISERJA Gregor Luštek • LEKTOR Jože Volk

IGRAJO

FILAMINTA Pia Zemljič • ARMANDA Minca Lorenci • BELIZA Barbara Medvešček • HENRIETA Liza Marija Grašič • KLITANDER Primož Vrhovec k. g. • KRIZALD Vojko Belšak • TRISSOTIN Gregor Zorc k. g. • VADIUS Andrej Murenc
Besedilo je nastalo po motivih Molièrovih *Učenih žensk* v prevodu Josipa Vidmarja.

Med nastankom Molièrove komedije *Učene ženske* in »družbeno komedijo« danes, so minila tri stoletja in pol življenja. Zgodila se je kolektivna zavest, ki je razmerje med spoloma predružačila. Molière, katerega komedija je hvalnica posmeha naduti, lažni vsevednosti, ohranja brezčasen problem; kje in kako najti harmonijo med razumom, duhovnostjo in čustvi, ljubeznijo, njenim najglobljim aktom. Avtorski projekt nastal pod taktirko Jerneja Lorencija je Molièrjevo delo aktualiziral in ga postavil v slovenski prostor. Predstava je spoj različnih konfliktov, poleg vprašanja o vsesplošni vrednosti umetnosti in njene dejanske vrednosti, dodaja še motiv meščanske družine, ki je iztirila iz zatirjene družinske hierarhije. Omenjenemu dodaja še vprašanje spolnosti in njene še zmeraj tabuizirane pojavnosti. Zakaj takšen razkorak, zakaj skrivati to, kar že dolgo ni več skrito?

Tamara Zaner

»... le tista ženska je res ženska zame, ki včasih zna ne vedeti, kar ve; in vseč mi je, če svoje znanje skriva in če ga ne razstavlja pred ves svet, če ne ponavlja velikih besed, če njena duhovitost ni vsiljiva.«

FOTO: JAKA BABNIK

FOTO: ANNA FYRSTEN

17.-19. 10. 2016

12.00, 12.30, 13.00,
13.30, 15.00, 15.30,
16.00, 16.30 | GT22Mostovi +
Švedski fokus

Emily Brontë

Viharni vrh

moment:teater (SE)

Naslov izvirnika *WUTHERING HEIGHTS*

Premiera 13. 11. 2015

Predstava traja 15 minut.

AVTORICA KONCEPTA IN SCENOGRAFIKA Åsa Berglund
Cowburn • KOSTUMOGRAFIKA IN OBLIKOVALKA Kim
Halle • AVTORJA GLASBE Kate Bush, Simon Steensland •
PRODUCENT Daniel Szpigler • FOTOGRAFIKA Anna Fyrsten
NASTOPATA

Lotta Östling Stenshäll & Sofia Rönnegård

Viharni vrh je edini roman pisateljice in pesnice Emily Brontë, ki se bo v dramaturški izvedbi moment:teatera na Borštnikovem odru predstavila večkrat. 15-minutna uprizoritev, ni zgolj ekstremno skrčila časovni trak drame, ampak se je tudi poigrala z omejitvijo prostora in številom igralcev. Ljubezensko zgodbo o Heatchliffu in Cathy, v kateri ne manjka obilice stranskih oseb, bosta na majhnem odru GT22 odigrali dve figuri. Korak izven okvirjev, ki smo jih vajeni pri poustvarjanju pomembnih literarnih del, pelje gledalca v intimen in subtilen svet pripovedovanja zgodbe in izvedbi dveh igralk. Omejenost časa, prostora in oseb pa postavlja vprašanje oziroma napeljuje na ironijo položaja žensk v svetu teatra. moment:teater se je predstave lotil kot miselni eksperiment. Želeli so raziskati meje cenjenega romana in jo prikazati v najmanjši možni dimenziji, ne da bi zgodba izgubila svojo moč.

Deja Bečaj

Intervju: Dragan Živadinov

Besedilo predstave ste skupaj z dramaturginjo Mojco Kumerdej in igralcem Vincencem Lotosom Šparovcem napisali na podlagi motivov *Kosmate opice* Eugena O' Neilla. Lahko opišete potek ustvarjalnega procesa?

Dragan Živadinov: »Na začetku je potrebno povedati, da je to drugi del trilogije, prvi del je posvečen anglistiki, drugi antropologiji in tretji temat je posvečen teologiji, ki jo trenutno pripravljam s pozicije »nočem biti redovnica, hočem biti duhovnica«. Tema je seveda »žensko vprašanje! Ves moj premislek izhaja iz mojega mladostniškega branja Clausa Thewelaita Moške fantazije. Na protagonistični strani je antropologinja, na antagonistični poziciji pa je Masovni moški. Dramski tekst *Kosmata opica* je le povod, ki izhaja iz dolgoletnega raziskovanja ekspresionistične stilne formacije. Vzrok za nastanek predstave Projektator pa je postavljen v območje izkušnje, ki jo je doživel Vincenc Lotos Šparovec. Preden je Lotos postal igralec, je bil mornar. Zgodilo se mu je, da mu je med delom na robu krova spodrsnilo. Padel je z ladje, česar ni nihče opazil. Šele nekaj ur kasneje so zgroženo ugotovili, da Lotosa na ladji ni. Kapitan je obrnil ladjo, ki ni bila majhna in ga šel po isti poti iskat. Po neskončno dolgotrajnih urah so ga na »božjo radost« našli. Lahko si mislite kaj je Lotos doživljal tiste ure v Sredozemskem morju. Z Lotosom sva se odločila, da bova ta slučaj, to fizično-metafizično izkušnjo, gledališko materializirala. Metodološko kako? Tako, da ženska pozicija (antropologinja) z znanstvene distance svoj predmet opazovanja usmeri v potencialni konflikt, posebej poudarjam potencialni, med Masovnim moškim in Kapitalistom (*Kosmata opica*). Na tem mestu govorimo samo o dramaturškem skeletu, vse ostalo je poesis. Z Lotosom in Mojco Kumerdej smo zgradili dramaturgijo, ne dramo, ki tematizira to osnovno stanje. Seveda pa je temeljno formatiranje »žensko vprašanje«. Ravno te dni s knjigo dr. Bojana Anđelkovića, Umetniški stroj Noordung, zaključujem drugo tretjino svojega umetniškega opusa. Svoj opus sem začel z dvema predstavama o »ženskem vprašanju«. Obe predstavi, *Hinkemann* in *Maria Nablotska*, sta izhajali iz ekspresionistične optimalne projekcije. Šele z občutljivostjo obeh predstav sem bil pripravljen na moško konfliktni retrogardistični dogodek Krst pod Triglavom. Po 33. letih sem z vso zavestjo vstopil v veliko digresijo. Z monumentalno občutljivostjo »ženskega vprašanja« želim vstopiti v zadnji del svojega življenja. V novo razsvetljenje 21. stoletja.« Meta Kojc & Manja Gatalo

Celoten intervju bo dostopen na festivalskem Blogu

FOTO: NADA ŽGANK

17. 10. 2016

22.30 | Velika tribuna na Velikem odru

Spremljevalni program+ Showcase

Kitch

Prisega

Kitch & Zavod Bunker

Premiera 28. 1. 2016, Stara mestna elektrarna – Elektro Ljubljana
Predstava traja 1 uro 15 minut in nima odmora.

AVTOR KONCEPTA Kitch • SVETOVALCI

Bojan Jablanovec, Andreja Kopač,

Katarina Stegnar • KOREOGRAFINJE

Teja Drobnjak, Evin Hadžialjević,

Sara Janaškovič, Eva Lah, Tanja

Sabol • OBLIKOVALCA IN POSREDOVALCA

ZVOKA Jure Vlahovič/Rok Kovač •

GLASBA fragmenti in obdelave pesmi različnih izvajalk in izvajalcev

• KOREPETITORKA Nataša Nahtigal •

KOSTUMOGRAFKA COSTUME DESIGNER

Mateja Fajt • OBLIKOVALKA MASKE

Tina Prpar • OBLIKOVALEC IDEJNE

ZASNOVE PROSTORA IN SVETLOBE,

GRAFIČNI OBLIKOVALEC Kitch • LUČNI

VODJA IN TEHNIČNI KOORDINATOR Andrej

Petrovič • FOTODOKUMENTARISTKA

Nada Žgank • VIDEODOKUMENTARISTKI

Urša Bonelli Potokar, Valerie Wolf Gang

PERFORMERJI

GOSTITELJA Nenad Jelesijević, Lana

Zdravkovič • PLESALKE Teja Drobnjak,

Evin Hadžialjević, Sara Janaškovič, Eva

Lah, Olivera Milašinović, Tanja Sabol • NATAKARJA Žan Mrhar, Gal Oblak

»Performans gradi na uprizarjanju razlike, ampak z idejo poudarjanja enakosti!« Lane Zdravkovič in »Nocoj so dovoljene sanje. Jutri je nov dan.« Milana Kučana sta stavka, ki botrujeta predstavi spremljevalnega programa - *Prisega*. K temu pa lahko zagotovo dodamo še besede, kot so: spektakel, estrada, tranzicija, oblast, identiteta in seveda balkan(izacija). Pri *Prisegi*, katere avtorja Lana Zdravkovič in Nenad Jelesijević, ki delujeta kot tandem Kitch, gre za oblikovno inventiven uprizoritveni dogodek, ki meji na kabaret, muzikal in interaktivno gledališko predstavo. Mešanica slogov, prepletenih skozi dogajanje, pa vseskozi izraža svojo sporočilnost, ki je lepo zaokrožena z ultimativnimi zvoki Balkana. Predstava postavi pred gledalca povsem novo obliko gledališča, saj je gledalec že s samim vstopom v dvorano, del prizorišča. Ker pa govorimo o *Prisegi*, zagotovo ne sme manjkati to: »PRISEGE SE JE TREBA UDELEŽITI, KER BO - NE GLEDE NA TO, KOLIKO BOMO SPILI - JUTRI NOV DAN!«. Janja Forstner

Refleksiji

Dogodek v mestu Gogi

Prebivalci Goge upajo. Čakajo. Pričakujejo. Zahtevajo. Hrepenijo po trenutku, ko se bo v njihovem mestu naposled nekaj zgodilo. Se premaknilo. Se spremenilo. Tisto nekaj, kar jih bo odrešilo. V njihovi norosti in absurdnosti spominjajo na Beckettova lika iz tragikomedije *Čakajoč Godota*, Vladimirja in Estragona. Vsi liki si ustvarjajo svoj lasten svet, v katerem živijo, saj je »privid ... edini paradiž, iz katerega ne moremo biti pregnani«. Predstava pod režisersko taktirko Igorja Pisona prinaša svežo in sodobnejšo različico Grubmove drame. Odločitev, da na oder postavi le dva igralca, ki se spretno preobražata v več likov, je bila zagotovo prava. Oba nastopajoča sta se odlično živela v vse in jim vdahnila delček sebe. Režiser Pison doda trio godal in maestra, ki pomembno soustvarjajo, pripovedujejo in napovedujejo razpoloženje in ozračje. Tekst je posodobljen z vključitvijo aktualnih tem, fraz ter najrazličnejših referenc, kar še dodatno popestri zgodbo. Občinstvo je vzljubilo Terezin govor, saj je njen »Je res?« nemalokrat narisal nasmeh na naših obrazih. Afra in Tarbula se ne pogovarjata več le zgolj na štiri oči, temveč tudi preko mobilnih telefonov, zaljubljenec Klikot pa Hani izpove ljubezen še v nemščini, francoščini in italijanščini. Pa Gogovci? Dočakajo dogodek v mestu? Med nami je nešteto Han, Prelihov, Teobaldov, Terez, Klikotov, Tarbul in Afer. Vsi upamo. Čakamo. Pričakujemo. Zahtevamo. Hrepenimo po trenutku, ko se bo v našem življenju nekaj zgodilo. Se premaknilo. Se spremenilo. Tisto nekaj, kar nas bo odrešilo. Janja Sterle

Molièremobil

Kaj lahko še ponudi ulično gledališče, kot je bilo nekoč v *commedii dell'arte*, nam pokaže študentska produkcija v izvedbi študentov IV. semestra AGRFT izpod režijske taktirke Doriane Šilca Petka in Jana Krmelja, ki smo jo lahko videli na odru na prostem pri Lutkovnem gledališču Maribor. Ulično gledališče v slovenski gledališki sferi zastopajo organizacije kot so Ana Desetica, za njihov obstoj pa nam, kot smo videli, ni potrebno skrbeti. Prizori iz različnih Molièrovih komedij ter lacijev *commedie dell'arte* so v produkciji sešiti v (očitno) humorno spletko, preprejeno z preprostimi prehodi. Igralci so izkoristili oder kot mobilni voz na kakršnih so nekoč nastopali, s katerim pripeljejo smeh v vsako vas. Prizori različnih žanrov od muzikala do charliechaplinovske pantomime so poskrbeli za dieverziteteto katero niso zmotile niti manjše napake igralcev, ki so jih popravili s pomočjo simpatičnih improviziranih vložkov. Atmosfera odra na prostem je podžigala celoten koncept sproščenosti, publika pa je zato lahko zaživela z energijo igralcev. Liki, preprosti kot so, so v izčiščeni verziji delovali enostavno, vendar ne stereotipno. Predstava zaživi, ko se publika odzove, pri komediji pa je očitno kazatelj uspešnosti smeh, ki ga tu ni manjkalo. Mojca Podlessek

Več refleksij najdete na festivalskem Blogu

FOTO: MATEJ KRISTOVIČ IN BOŠTJAN LAH

Knjige na FBS, SLOGI

Kdo smo

Alja Predan, umetniška direktorica
 Petra Vidali, selektorica
 Danilo Rošker, direktor SNG Maribor

Daša Šprinčnik, izvršna producentka
 Špela Lešnik, producentka mednarodnega programa
 Ksenija Repina, urednica publikacij in spletnih strani, voditeljica pogovorov o knjižnih novitetah
 Ada Cajnko, Mojca Kolar, Kristina Koter, Branka Nikl Klampfer, produkcija

Daša Šprinčnik, Špela Lešnik, organizatorki prodaje in oglaševanja
 Matic Gselman, tehnični vodja
 Nenad Cizl, oblikovalec
 Boštjan Lah in Matej Kristovič, fotografa
 Saša Huzjak, spletni skrbnik
 Franci Rajh, arhivar

Simona Hamer in Nina Zupančič, voditeljici pogovorov o predstavah

Strokovna žirija
 Zala Dobovšek, Tomaž Gubenšek, Martin Kušej, Ivor Martinčič, Nina Sorak
 Žirija za Borštnikov prstan
 Ljerka Belak, Blaž Lukan, Vlado Novak, Alja Predan, Matjaž Zupancič
 Strokovna skupina
 Aleš Novak, Tatjana Ažman, Gregor Butala, Mojca Jan Zoran, Blaž Lukan

Maribor, oktober 2016 | Bilten FBS ISSN 2385-8818 | Odgovorna urednica Ksenija Repina | Urednica Manja Gatalo

GLAVNA POKROVITELJA
 REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA KULTURO

MEDIJSKI POKROVITELJI
 RTV SLO, Večer, Europlakat, Media Bus, EX TV, DELO

POKROVITELJI
 POSTA SLOVENIJE, Nova KBM, Amra Maribor, Zavarovalnica Maribor, Seta Frida, Press Clipping, dem, ALMA MATER EUROPAEA, Cvetličarna, Selmar, KRKA, ENERGIJA PLUS, Mercator

PODPORNIKI
 Kultura, LASKO 100, cafe+co, BIG SCREEN, secondopinion, mariborski vodovod, mizgrad, DPG, kreativna fabrika, CVETLIČARNA, rozmarin, KULTURA

DONATORJI
 GALERIA HEST, SWEDISH ARTS COUNCIL, teaterunionen, GOETHE INSTITUT

MEDNARODNI PARTNERJI
 LUKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR, vrbinski diver, SALON, GT22, SLAVIJA, LETALSKO CENTER MARIBOR

PARTNERJI
 SALON, GT22, SLAVIJA, LETALSKO CENTER MARIBOR